

Afridiacione hujus Ordinis subiecti sunt, Equitibus est interdictum; nam tanquam homines Ecclesiastici hujusmodi causa politica relinquere debent: similiter in cibis neque publice neque secreto hoc officio ipsi fungi licet. Præterea si quis ex Equitibus, aut Crucigeris culpam aliquam admisit, non licet ulli amicorum, aut fodalium ipsius, pro eo intercedere ante sententiam latam posse autem possunt magnum Magistrum rogare, ut penam mitigeretur.

Unicuique, etiam fratribus, veritatem est fidem jure jurando obstringere, aut fedus cum quoque Principe percuteere absque venia magni Magistri, aut ipsius Archimandrite: nec licet ipsius ultum conventum abique corundem permisum infusurum. Causa hujus est, ut vittentur æmulationes Principum, ex quorum ditionibus Fratres sunt oriundi. Nam si uni potius, quam alteri adhererent, Ordo detrimentum patuerent. Non licet Crucigeris vagari, aut exire limitibus suarum provinciarum, & possessionum commendatistarum, sine speciali venia superioris. Si obstante deprehendantur, nec libellos, quo venia excundi ipsi conscientia fuerit, ostenderent possint, omnibus Commandatibus injunctum est, ut illos capiant, in carcere conjicant, & nominis eorum ad Cenobiarum deferant, ut in eos animadverterent.

Ad peccatum caverendum, Equitibus, alisque, qui aliquid officium in hoc ordine gerunt, interdictum est, tamen, aut aliam navem ad excursionem palam, vel clavis per homines interpositos instruere: sed hoc privatis tantum conceditur, qui cum officialibus conspirare, & colludere non possunt, qui penam perjurii incurant: nec possunt Equites excurrere, nisi cum consensu magni Magistri, & permisum suorum ordinarii.

Pro unoquoque fratre defuncto trinita Missa celebratur. Omnes fratres, qui prime interfuerint, cercum offerunt, & dñe, qui pauperibus diffributur.

Singuli facerunt hanc ipsi facultas detur, oportet, ut quinque annis ministraverint, & iuren, se territoris, & portibus Christianorum nullum damnum illatuos: quando autem sunt in confusione, jure antiquitatis frauentur, non mutatis, quam si Melita essent.

Nomini magno Magistro, & Senatu ordinario lices piratis salvum conductum dare: quod tum demum faciunt, quando extrema necessitas id flagitat: sicut & fugitivis, & mercatoribus, quisofer celarentur.

Neque aliis, praterquam magno Magister, & Senatu praefectus cum Turcis, Mauris & aliis infidelibus inducias pacifici, aut transfigurare potest. Unicuique etiam interdictum est, tormenta, pulverem nitram, & alium commineatum ex insula & adibus ad Ordinem pertinenciam aveheret. Solus magnus Magister, & Senatus illam potestatem habet, prout necessitas exigit.

23. Equitibus & iis, qui armis ministrant, interdictum est ne bellis, que sunt inter Christianos, & fei, neque sacramento te obstant, aut stipendiū accipiant nisi a Principe regis, in variis, id facere jubeantur: nam tunc legibus solvuntur. Non tamen insignia Ordinis gefabunt nisi bellum pro defensione Ordinis geratur.

Poena constituta est in eos, qui Crucem palliis affutant non gerant.

Rixa in coniubis sunt interdicta: si quis vis, aut pugna in sic fat, secundum calum, & leges Ordinis vindicatur.

Quoniam supra dictum de poena, que Fratribus infertur, quando habitu privaturn, causa quoque explicande videtur, propter quas ejusmodi ignominia acciduntur.

Poena haec ipsi irrogatur, si acciperent, rei peragantur, & convincantur hereticos, fidei, furti, rapina, & quod ad infideles te receperint, aut vexillum Ordinis explicitum in bello contra hostes fidei deseruntur, aut ex prelio fegerint, & socios dereliquerint, aut monitionem hostibus tradiderint. Sed diligens in his rebus adhibetur inquisitio, ne quis condemnetur inauditus.

Falsi testes, falsarii, qui literas Ordinis corrumpunt: perjuri, & qui in bello prædis agendis operantur, eo per annum privaturn.

Qui alios horum criminum postulant, nec ea probare possunt, eam penam, & ignominiam privationis habitus subeunt, quam alii intentabant.

Concupiscentia & omnia genus luxurie specialibus regulis hujus Ordinis prohibetur. Denique nihil eo melius continetum est: & si quidam exhortent, non institutioni, & reguli Ordinis, sed ingenii depravatis imputandum est.

R E L I G I O.

24. Constat, Equites hujus insulae esse religionis Catholicae contra infideles propugnacula. In insula Meliteni est Episcopus, qui subest Archiepiscopo Panormi, in Sicilia.

Ceterum fratres hujus Ordinis more antiquo, & sua professione tenentur quotidie, five simul, five diversis vicibus Orationem Dominicam centies quinqueages, loco horarum, qua Canonice vocantur, recitare.

Verum Presbyteri, Diaconi, alique Ecclesiastici tenentur quotidie precatio, secundum Ordinem, & motum Ecclesie Jerosolymitanæ, peragere.

Omnis tenentur jejunare tota tempore Quadragesime, à die cinerum usque ad Pascha: præterea tempore stativarum supplicationum, die S. Marci, & post Pentecostes, quatuor juniorum cardinalibus, pridie feriarum Apostolicarum, & S. Jo. Baptista, S. Laurentii, Assumptionis, Nativitatis, Conceptionis, Purificationis, & Annunciationis B. Virginis, festi Omnium Sanctorum, & Natali Domini.

Præterea tenentur Eucharistiam sumere, feste Natalis Domini, Paschalis & Pentecostes. Quando in mense currunt, delicta confitentur, idque suis tantum fæderibus: quibus si careant, permisum Coenobiarum, aut ipsius vicarii, si ille abit, hoc calce necessitatis coram alio suam exhomologem facere possunt.

Equites, quando sunt in Conventu, tenentur interesse fæderibus solemnibus, quæque sibi loco, & secundum fædum antiquitatem: nec audeat quicquam ex illis locis Canobiarum, Praetorium Conventualium, aut eorum legatorum occupare, ut honor, qui Ecclesiastici debetur, obseretur.

Pro unoquoque fratre defuncto trinita Missa celebratur. Omnes fratres, qui prime interfuerint, cercum offerunt, & dñe, qui pauperibus diffributur.

Antequam haec ipsi facultas detur, oportet, ut quinque annis ministraverint, & iuren, se territoris, & portibus Christianorum nullum damnum illatuos: quando autem sunt in confusione, jure antiquitatis frauentur, non mutatis, quam si Melita essent.

Non nisi magno Magistro, & Senatu ordinario lices piratis salvum conductum dare: quod tum demum faciunt, quando extrema necessitas id flagitat: sicut & fugitivis, & mercatoribus, quisofer celarentur.

Neque aliis, praterquam magno Magister, & Senatu praefectus cum Turcis, Mauris & aliis infidelibus inducias pacifici, aut transfigurare potest. Unicuique etiam interdictum est, tormenta, pulverem nitram, & alium commineatum ex insula & adibus ad Ordinem pertinenciam aveheret. Solus magnus Magister, & Senatus illam potestatem habet, prout necessitas exigit.

25. Equites & iis, qui armis ministrant, interdictum est ne bellis, que sunt inter Christianos, & fei, neque sacramento te obstant, aut stipendiū accipiant nisi a Principe regis, in variis, id facere jubeantur: nam tunc legibus solvuntur. Non tamen insignia Ordinis gefabunt nisi bellum pro defensione Ordinis geratur.

Poena constituta est in eos, qui Crucem palliis affutant non gerant.

Rixa in coniubis sunt interdicta: si quis vis, aut pugna in sic fat, secundum calum, & leges Ordinis vindicatur.

Aut aliquis latet error, ego ne credite Tesci.

Græcis ἀκάνθη dicuntur, est autem errare idem quod vagari. Unde tertium Virgil:

— Recens que à vulnere Dido
Errabat fulva in magna.

Et quia vagando nonnunquam à via deflecentur, fit quod error aliquando pro delito accipitur, quod est deviatio à regula recte rationis. Unde David: Semper hi errans corde.

H ERROR NON EST CELANDUS, SED
CONTINENDUS.

Errorem nunquam cum proximi pene dicendum, Augustinus monet in Epist. ad Marcellam: verba illius sunt:

Nimis perverse seipsum amat, qui & alios vult errare, ut error sis latet. Quantò est melius, & utilius, ut ubi ipse erravit, alii non errant, quorum admotio errore careat: Vos qui me multum diligitis, si talen me affectis, ut nunquam in scriptis meis errasse dicatis, fructu laboris, non bonam causam fuisse possit, facile in ea, me ipso judge, superamini, quoniam non mihi placet, cum à charafim meis talis esse existimat, qualis non sum: profectò non me, sed pro me alium, sub me nomine diligunt, si non quod sum, sed quod non sum, diligunt.

Non placet sententia Tullii maximi authoris Romanorum eloquiti, qui, Nullum unquam verbum, inquit, quod revocare vellem, emitis que quidem laus quamvis præclarissima videatur, tamen creditoris de nimis fatu, quam de sapiente perfido.

Non placet sententia Tullii maximi authoris Romanorum eloquiti, qui, Nullum unquam verbum, inquit, quod revocare vellem, emitis que quidem laus quamvis præclarissima videatur, tamen creditoris de nimis fatu, quam de sapiente perfido.

ESDRAS Propheta in angustiis cum populo constitutus, di-

L. B. Theat. vita Human. Tom. III.

A redamus, qui cum sapientem omnia loqueretur, nullum unquam verbum, quod revocare vellit, emittit: hoc potius de hominibus Dei, quia Spiritu sancto laudariunt, quam de illo, quem sic Cicero laudat, saluberrimi pietate credendum est. Ab hac ergo excellentiâ tam longe obsum, ut si nullum verbum, quod revocare velim, prouuler, fatuo sum, quam sapienti simillor. Illis quippe scripta summa sunt autoritate dignissima: qui nullum verbum non quidem revocare vellit, sed quod revocare debet, emittit. Non mihi igitur Tulliani illa blanditur, sed angit me planè illa Horatiana sententia, Ne scit vox missa reveri. Ibid.

DE ERRORE, EUSQUE FUGA, ETHNICORUM

A O P H T H E G M A T A.

DIOGENES, cuius obiectum, quod aliquid falso signum monerant, nam hanc ob rem iustus est excludere:) Fator, inquit, suffis tempus, quo talis eram, qualis tu nunc es: quialis autem ego nunc sum, tu nunquam fuius es. Notabit eos, qui juventutis errores in aliis reprehendunt, cum ipsi ne in senectute quidem corrigitur fuos. Laert. I. 6.

Idem, quodam item obiectum Diogeni, & exilium ob factus illud ei perpessum exprobante, respondit Diogenes: Tun temporis celerius etiam juvenis reddetiam lotum, nunc non item. Cynica circuictus notavit juvenilem æatem, que faciliter reddit humorem velice, cum tenuibus molesta sit. Laert. I. 6.

Quidam servo, qui dum puniretur, dicebat: Non volens eravi: Non volens igitur, inquit, pœnas dato. Vulgaris quidem, sed frigida excusatio est: Insens feci. Vigilandum erat, ne quod committeret imprudens. Plut. in Apph.

MUNATIUS, facti penitens, quod Fabio insulmiserat, à quo potest effigiatus, ad committentes, Boni, ait, sapienti viri est, si erraverit, in reliquum tempus doctorem iuste aliceret. Bryson. I. 5. c. 12.

Scipio Afr. utrum effi ajetur, in militari dicere: Non putaram. Videbatur, quia explorato, & excuso confisili, que ferro aguntur, administrari oportere, summa ratione arbitrabatur. Valer. Max. I. 6. 7. c. 2.

C H R I S T I A N O R U M.

D. Nazianzenus, dicebat, Basi ad eundem lapidem impingere, dementibus folium tributum premia. Ep. 15. in fine.

S. Chrysostomus gnomæ est, Infinitus fit error eius, qui fidam tranquillam flatonem littoris egredit, per devia repetit vagari. Hom. 5. in Ep. 2. ad Tim.

E O R U M G E N E R A.

Errorum varia sunt genera Canonitis, & Theologis usitata. Est enim alius error juris, alius factus: effigi nihil aliud quam ignorantiam corundem. Item est alius error personæ, dum existimus, v. g. effi Petrum, & est alius quipiam. Alius qualitas, dum quipiam doctum, divitem, & c. arbitratur, & non est talis. Alius denique conditionis, quando creditur liber, qui est servus.

Rursus alius est error, qui contradicit dat cauam, cum sit ratio, quare aliquid velimus, quod alias non vellimus. Et vocatur a nonnullis antecedens: led minus recte. Nam antecedens est, qui omnem errantem voluntatem præedit, ita ut nullo modo est et voluntarius. Et dictum alicui nomine inculpabilis.

Alius est error concitans, qui incidit in contraham, effigiis is, sine quo nihilominus rem vellimus.

Denique alius est consequtus, qui aliquam errantem voluntatem consequtitur, effigi voluntaris suo modo,

D. *I* *2* *Videntur Locus de Ignorantia.*

* Erubescencia.

* DEFINITIO, ET ETYMOLOGIA.

E RUBESCENTIA, Græc. ἐρυθρότης, est timor in expectacione: ne convixit, secundum Damascen. I. 2. c. 15. ab erubetico, quod est rubore usus, & a natore ipsa involitus, in quibus omnes ante eum Philosophi occupati fuerunt, avocavisse H. Philopatrum, & ad vitam communem adduxisse, ut de virtutibus ac virtutis omninoque de bonis rebus & malis quereret. Quod ipsum tamen neque verum, neque dignum eruditione Varrois, cui tentantem hanc adscribit, existimat Per. VI. 1. 1. Var. let. c. 9. Pythagoram namque primum hanc partem Philopatrum attigit, Socratem vero publicasse. Quod Aristoteles quoque in priore libro H. in or. οὐρανὸν teatibus est. Omnes certè, qui post illum Ethicus præcepta tractarunt, ex illis fonte rivulos fuisse deduxisse, penitus insufficiunt videbantur. Quales fuere, Simmias Thebanus, qui inter alia de fortitudine, de decoro, de eo, quod eligendum est aut rigendum, de amico, de honesto, dialogos scripsit. Cebe item Thebanus, cuius Tabula, vita humana theatrum continens, adhuc extat. Laert. I. 3.

PLATO est, quæ à Socrate præceptore accepterat, mira felicitate ingenii eleganssem excoluit. Esti vero egregia admotum in scriptis reliquit de legis, & republica temperanda præcepta: multo tamen præstantiora familiaribus suis invenit. Quorum præfido per Dionem fuit Sicilia liberata, &

A Thracia per Pythonem, & Heracidem, qui Cotym regem interemerunt. *Idem.*

SPEUSIPUS Miles ex foro nepos de voluptate, de justitia, de amicitia libros scriptis. *Laur. 1.4.*

Xenocrates Chalcedonius, Platonis auditor, de continentia, de utili, de libero, de voluntario, de modestia, de felicitate librum unum scripsit: de amicitia duos, de prudentia totidem: *Oeconomicum* unum: de frugalitate unum: quod virtus docri posuit, unum: de iustitia unum, de virtute duos de voluptate totidem: *Politicum* unum: de fortitudine unum. *Idem.*

POLEMO, Atheniensis Philosophus, Ethica se totum dedit: ut qui turpissimam vitam in adolescentia exagerat, in fene-
cute resipiscendo, alios quoque ad honestatem disputationibus suis traduxerit. *Laur.*

ARISTOTELIS inventione preceptor suo Platon si non par,
non multo tamen inferior, methodo etiam superior, Ethica Philosophiae praecepta refutativo ordine tradidit: generalia primiū de principiis praecepta in libro *Ethicorum Nicomachiorum* exposuit; in libris autem *Politicorum* & *Oeconomicorum*, principiata, five effectus declaravit. Scriptis praeterea in *Ethicis* particularia quedam, quorum Catalogum pete
ex Laur. 1.5.

THEOPHRASTUS Eretus, Aristotelis auditor, inter cetera de felicitate librum unum, de voluntario unum scripsit: ab-
breviationem Reipub. Platonis duobus libris edidit: de vol-
uptate unum, legum secundum elementa 24. legum Epitome
10. Legiferaon tres, *Politicorum* tres, Politicon ad tempora
quatuor, civilium constitutinum quatuor, & optima Rep. unum, de amicitia tres, de liberalitate duos, de legibus
unum, de iniustis legibus unum, mortalium problematum
unum. *Laur. 1.5.*

ENICURUS Atheniensis, inter multa, quæ scripsit, etiam de perturbationibus, de justitia & virtutibus aliis commenta-
rios reliquit. *Laur. 1.10.* epistolam illius recitat, in qua omnia illius Ethica dogmata breviter explicantur.

DEMETRIUS Phalerensis, Theophrasti auditor, de legibus Atheniensium libros, quinque scripsit, de ratione dicendi populi duos, de Rep. duos, de legibus unum, de magnificencia unum. *Laur. 1.5.*

C. HERACLIDES Ponticus, Speusippi & Aristotelis auditor, de justitia tres dialogos scripsit, de temperante unum, de pietate, de fortitudine, de virtute, de felicitate, de legibus unum, de bono unum. *Idem.*

Antithesis Atheniensis Moralia scripta pete *ex lib. 6. Laur.*

ZENO Criticus Stoicorum princeps, de appetitu, de pertur-
bationibus, vel de vitiis, de officio, de lege scripsit: item
commentaria moralia. *Laur. 1.7.*

CLEANTHES Solensis, Zenonis successor, libros scripsit de ap-
partitione duos, de officio tres, de virtutibus, de confusione, de
legibus, de amicitia, quod eadem sit virtus viri & feminæ,
de voluptate. *Ibid.*

CHERIPIUS Solensis, Cleanthi discipulus, in *Ethicis* non
paucia commentaria est. *Vide endem.*

CARNEADES Cyrenaeus, Cheriipi discipulus, Physiologia neglecta, Ethicam fecit est. *Laur. 1.4.*

STRATO Lampacenus, Arcesilai filius, Theophrasti discipu-
lus, quamvis ob Physicæ studium Phyficæ nomen meruerit, ta-
men in *Ethicis* quoque scripsit non paucæ. De regno libros tres,
duinae, de felicitate, de bono tres, de magnificencia duos, de fortu-
tudine, de felicitate, de iniusto. *Laur.*

Poeta.

VS *Vide Tit. Poeta Gnomologi. Illic Charakteris,
hinc Argumenti habetur ratio.*

Orpheus cithara sua traxisse feras, sylvas, montes, à poe-
sis fingiur, quod efficiunt hominum animos sua leniuit do-
ctrina aqua eloquentia. Sic in opulicis Virgilio annexis:

T h r e c i u s qu a n d o m v a t e s f i d e c r e d i t u r c a n o r a

M o v i s f e n s u s a c r i u m f e r a r u m ,

A q u e a n n e s t e n s i f e r a g o ,

E s f u r d a c a v i s c o n c i s a f e x a ,

S a u r i f o n o q u e m o d o t e x f i n i s a r b o r e s f e c u t .

V m b r a m f e r a n t p r a b u s s e v a t i .

S e d l a c i d i s b o n u m d i c i s f e r a c o r d a m i t i g a v i t ,

D o c i a q u e v i t m o v e t t e m p o r a v i t :

I n s i t i t u m d o c u i , c a t a q u o q u e c o n g r e g a v i t u n o ,

M o r e s q u e a g r e s s e s e x p l o i v i s O r p h e u s .

Sic de codem, & de Amphione Horatius in Arte:

S y l v e s t r e s h o m i n e s f a c e r i m p r e s q u e D e o r u m ,

A m a t o r e s .

Est lex apud Lacedemonios, si quis adolescentis in deliciis
habitus peccasset, concedebant aut morum simplicitatem, aut
atavi juvenili: amatorem vero ejus penas huc cogebant ve-
lentes, arbitros eos, & inspectores esse omnium, que illi face-
rent. Itaque formolam quandam ac bonum virum, quod
neminem amaret, ex iis qui detinores essent, pena Ephori
affe-

C a d i b u s & v i c u s f a d o d e t e r r u i t O r p h e u s ;

D i c u s b o c h o c l e n i g r e t , r a b i d o l q u e l e o n e s .

D i c u s & A m y b i o n T h e b a n e c o n d i t o r u r b i s

S a x a m o v e r e f e n o t e x f i n i s , & p r e c e b l a n d a

D u c e r e q u a v e l l e t . F u i s h a c s a p i e n t i a q u o n d a m ,

P u l i c a p r i z a t i s c e c n e r e , s a c r a p r o f a n a m :

C a n c u b i t u s p r o h i b e r e v a g o : d a r e j u r a m a r i t i s :

O p p i d a m o l i r i : l e g e s i n c i d e r e l i g o .

S i c h o n , & n o m e n d i v i n i s v a t i b u s , a t q u e

C a r m i n i s v e n i t .

PINDARUS diligenter sermonem institutum de rebus omnibus,

de quibus doceri homines debent, & que in hominum con-

muni vita evenire possunt, de Deo, de providentia, de pie-
tate, penitus impiorum apud inferos, & gaudio piorum in cam-
po Elycio, seu beatorum infiliis, in quibus vivere, & latari ca-
nit Achilleum, Cadnum, & alios heros, viros prestantes,
qui virtute & vita integrare gavisi sunt. *Olympiolorum hymno 2.* Contu vero primo *Olymp.* Tantulum torqueri apud inferos perpetuo metu lapidis, quem capit ejus impendere, &
perpetuum ruinam minori julfurum Superi, quod necat è convicio Deorum furatus fuerit. Sic Ixion impurus, & ho-
micidia, nota impositus, voce incensibili ad gratitudinem &
pietatem erga Deos, cumq[ue]s hortatur homines. *Ode 2. Py-
thiorum.* Inculcat ubique, hominum conatus sine Deo, ejus-
que auxilio, omnes esse irato: non ignarus felicitate,
quam soleant sibi placere homines in rebus secundinibus, admiratione
propriæ sita virtutis, & sapientiae. Victoriae spes admone-
net, ne elati victoria, turpi aliqua calamitate è statu dignitas
excutiantur, quædammodum Bellerophontes. *Ode 13. Olymp.* Eum proinde (quem *νεραγωνοτάρος* semper nomine-
rare solet Atheneus) merito maximè fecit antiquitas, ut magis-
trum, & doctorem omnis honefatis castissimum & probatissimum.
Unde eo nato, Nymphas cum Muis, Pana quoque
choreas duxisse, letantes, & gratulantes, felicitat tantaum poetam
datum mortalius, referunt Philologi: & Pan, *re de Philosophis in Imaginib[us] folia Pindarica*, post habitis cantilenis omnibus,
caena deinceps est folia. Apes etiam in ore Pindari, in cuius-
ad hanc vagientis, dum melia feciunt, nativam ejus mon-
strantur, coniuvit, in qua nihil fuit, nihil veneni, sed melia
purissima inservit referita fabulariis alexipharmacis, optimis parentibus, quibus postea fuit membra singula. Ob eam
dem fortaleca calum Pindari monumenta, qua per omnia orbi-
ter terram regna longè latèque pervolantur, Deus huc
quique pulchri conservare voluit, cum interius multa milia
optimum auctorum ita funditus perierint, utne nomina
quidem ipolorum in hominum memoria manerint. *M. Nean-*
dri in præfat. Arisologo & Pindarica.

TIPOGENES Magarenus Siculus, vel Atticus poeta, cum
tun pectoribus involuto pocum contaminatum esse videret,
primus, repudiatibus fabulis, admonitiones atque parcerentibus exco-
gitavit, & nudas res ethicae præcepta tractavit. *Aphthona*
in Progymna.

OFFELLUS poëta primus Latinitati Stociam discipli-

niam mandavit, & ad frugalitatem Romanos, tum vo-
ce, tum exemplo, cohortatus est, teste *Horatio in Ser-*

monibus.

Rhetores, Sophiste.

SOPHISTÆ olim quædam cana non eloquentiam tantum, ve-
rum etiam Edicam Philophaem, five (ur illi vocant) Po-

liticam proficiebant, & iuste virtutum docere posse affirmabant.

Licet hoc ex Platoni dialogis, & loricatis orationibus

H colligere.

Protagoras Abderites, Democritus auditor, sophista insignis,
de Repub. & de Virtutibus scripti.

Poëtici.

Thymistocles scribunt Meneiphili Phœnix fuisse affeciam.

Fuit hic non orator, neque ex se philosophorum, quos Phy-

los nominant: verum eam, quam Sapientiam vocant,

qua scientia erat Recip. gerenda, & prudentia negotiata, am-
plexus est, & tenet velut secundum ex successione Solonis quam
frequentes cum attributu considerant forensibus, & ab actu-
rum trajectant meditationem ad verba; unde Sophista fuit
appellata. *Plut. in Themistocle.*

Amatores.

Amatores.

Orpheus cithara sua traxisse feras, sylvas, montes, à poe-
sis fingiur, quod efficiunt hominum animos sua leniuit do-
ctrina aqua eloquentia. Sic in opulicis Virgilio annexis:

T h r e c i u s qu a n d o m v a t e s f i d e c r e d i t u r c a n o r a

M o v i s f e n s u s a c r i u m f e r a r u m ,

A q u e a n n e s t e n s i f e r a g o ,

E s f u r d a c a v i s c o n c i s a f e x a ,

S a u r i f o n o q u e m o d o t e x f i n i s a r b o r e s f e c u t .

V m b r a m f e r a n t p r a b u s s e v a t i .

S e d l a c i d i s b o n u m d i c i s f e r a c o r d a m i t i g a v i t ,

D o c i a q u e v i t m o v e t t e m p o r a v i t :

I n s i t i t u m d o c u i , c a t a q u o q u e c o n g r e g a v i t u n o ,

M o r e s q u e a g r e s s e s e x p l o i v i s O r p h e u s .

Sic de codem, & de Amphione Horatius in Arte:

S y l v e s t r e s h o m i n e s f a c e r i m p r e s q u e D e o r u m ,

A m a t o r e s .

Legibus.

VS *Huc Legislatores imaginariæ Reip. pertinent. Sed &*

vere Reip. & que actu existit.

DICÆARCHUS Peripateticus eos, qui septem Sapientes vo-
cantur, sapientes sive, aut Philosopher negat, sed cordatos
tum tantum viros, & legum latores: ex cujus sententiâ *Cicero in*

Lelio inquit: Qui septem appellantur, eos, qui ista fabulisti

quarunt, in numero sapientum non habent. *LVives in 1.8. Aug. de Civ. Dei.* c.25.

HIPPODAMUS Mileius natura literis deditus, primus co-
rum, qui in repub. veritati non esset, cepti aliquid dicere de
optimo civitatis statu. *Aris. l.2. Politicorum illius Reipub.*

examini.

PLATO fuis legibus docuit, quales deberent esse in Repub-
cives. Infiniti & Remp. imaginariam, inventu difficultissi-
mum est perfectus orator Fabii. Vini uitum usque ad annum 18.

L. B. Thear. via Human. Tom. III.

A affecterunt, quod cum bonus esset, neminem amaret. Simi-
lem enim iui portuſſet amasius reddere, forsitan etiam alium.
Ælian. 1.8. Var. hist.

Mulieres.

Aispaia meretrice rerum civilium perittissima fuit. Unde &
à Pericle, repudiata legitima conjugi, in uxorem ducita fuit
& Socrate frequenter consulta. *Plut. in Pericle.*

QUOMODO DOCERE.

Mores.

Vide Tit. Poeta Gnomologi.

Veteres olim in iis, que ad honestatem morum pertinent,
occupatiuerunt: & qui de virtutibus aliquid proferre
poterat, sapientius habebant. Cum autem præcepta vir-
tutum nondum perfecit inventa essent, neque etiam logica
ad hunc redigerentur: breves tantum vivendi formulæ, & sen-
tentias circumferantur, seu inventa quedam Ethica, quas

Trivias & Tropæas appellabant, earumque auctores, vel
Deos ipsos (sic *τριπλοὶ οὐρανοὶ*) erant, quod deinceps fabulati sunt,

& Deorum templis hac ipsa inscribantur vel divinis quoddam

homines, quos *τριπλοὶ εἶδος* esse dicuntur, conseruantur, con-
stituebant. Tales sunt septem illi Graecie sapientes, quorum

pleraque sententia, propter quas hoc nomen fuit adepti, ad

vitam practicam pertinent. De quibus sub Titulo Sapientum
egimus. Secuti sunt illi innumerū alii poetae, præferunt
Gnomologi dicti: quorum sub loco Poetarum mentionem feci-
mus. Atque adeò deoēdūt, eorum fortunam excollere cœperit, qui indi-
genis exiles imperitarent, multoq[ue] fori, quād domi, feliciorēs
præcesserint: ad hanc Imperatorem eorum fiduci capitis sui
cuidatiū credere. Quapropter magnopere eis curandum es-
te, ne plus temulentia, quam sobrietatē indulgerent. Mo-
nitos quoque, ne manum cum hostibus conficerent, majore
vitæ, quam virtutis curam agerent, neve salutem suam ignavia
prædicti cœperint: promittere, si eum primū in patriam re-
diffident, fidelēs eorum operam beneficū pensarunt. Quod
si viriliter dimicantes spiritum in acie profudissent, propin-
quos corum ac necessarios honore prosecuturum. *Saxo. 1.12.*

DISCIPULI ETHICI.

PRAECEPTIS.

Admirabilis est Gymnophitarum in perfervendis quibuslibet
doloribus atque malis constanter: quam non naturali quadam
aversione obtinere, utilenes & confortantes.

Athenis Chabria, & Phociones ex Academia ad prætrum
pervenientes. *Plut. contra Colot.*

DIONYSIUS Syracusanus natura excello fuit ingenio, & animo for-
ti, & tyrannido inimicus. Ceterum amicus hic Platonis
fuit in Siciliam adventum suum veluti obfiteratorem na-
tus, non sine numine liberationem Syracusarum procurante,
magis magisque adolevit. Nam quamvis tunc fuit effe-
tibus sub tyranno abjectus, arroganti famulio, deliciis infi-
lientibus, sumnumque bonum volupitate, & potentiæ mete-
tur: ut ipsum tamen doctrinam Platoni gustavit, Philo-
sophia diuī virtutis totum se dedidit. *Plut. in Dion.*

AD DIONYSIUM STICLI TYRANNI CONCILIATIONEM
TRANSFERENS PLATON. TYRANNUS, tanquam magno bono impe-
rium suum effe auctor, sacrificavit. Pudor in convivis, au-
la composta, iupius tyranni in omnibus responsi judicijque
lenitas, & humanitas, peciem miram præbant conversionis.
Ardor erat ad disciplinas, & ad Philosophiam omnium. Ty-
rannidis feden, ut fama est, pulvis occupabat, ob numerum
corum, qui Geometria incumbebant. Paucis interpolitis
diebus, solem faciuntur, scilicet sacrificium fuit in arte. Ibi cum pree-
cutor de more pœco, ut dominatus in inula atque confiteret
inconclusis: affilis Dionysius perhibetur dixisse: Quin tu
definiis in nos exercitari: Momordit id supra modum Philo-
sophum cum suis, inseparabilem auctoritatem fore spatio, &
confusione existimat Platoni, qui tunc modico ex utro
audeo animum inverteret, & varaverat adolescentis.

Plut. in Dion.

ALEXANDER MAGNUS à Xenocrate præcepta imperandi peti-
vit. *Plut. contra Colot.*

EXEMPLIS.

VS *Consule locum Imitacionis.*

Apud Eurip. Heraclidis, famuli de Eurystheo, paulo

Z 3 ante

A ante potentissimo, & superbissimo Argivorum rege, nunc vero victo in prælio, & capto, sic ajunt:

Τὸν δὲ νῦν τύχον
τὸν Στρατεῖον δικάειν, μαζεῖν
τὸν οὐτούς τούτους, αἵτινας εἰσίν.

Præteme fortuna, mortalibus omnibus splendida prædicta, ut dicant, illum, qui beatus esse videtur, non admirari, antequam mortuum viderit quis: quoniam momentanea est felicitas fortunæ.

Trium illud Claudiani, Regis ad exemplum totus componebitur orbis, vel uno Dionysii Syracusani exemplo dicere licet, quo philosophiam complectente, omnes certatim familiares philosophari coepere: quod paulo ante renuntius ex Plut.

ETHICA PHILOSOPHIA

utrius.

ARTUS, RECTUS, IN

Repab. infinitenda, gubernab.

B. Vide Tit. Legislatorum, & Philosopherum, qui Politica tradidicunt.

PARMENIDES optimis legibus patriam exornavit suam. Itaque magistratus quoque anno cives jurejurando perfitos in Parmenidis legibus adiungunt. Plut. contra Coloten.

PLATO et amicis suis misit Arcadibus ad ordinandum eorum rempub. Arisotynum, Elias Phormionem, Menedemum Pyrrais. Idem.

ENDOXUS Ceniditis, Aristoteles Stagiritis, Platonis familiares, leges creperunt. Idem.

Tyrannus solitudo.

Parmenidis alumnus, Zeno Eleates, facta in Demylem tyrannum conformatio, cum successus eum felicifera, in igne Parmenidis disciplinam sicut auream & probam factus prestiti: & ostendit, turpidissimum magno viro terribilem esse: cruciat pueros, mulieres, & mulierum animis preditios virosteri. Quippe linguam suam abrolit, expuerte in tyrannum. Plut. contra Coloten.

Reconciliandi inimici.

Armeniorum regem Medis rebellantem Cyrus Persa cuperat, & propria confessione morte dignus judicatur. Atius Armeni Tigranes, philophi cuiusdam infinitio & conversatione cruditas, philophicis rationibus Cyro perfrui, praefabilis esse patrem in vita manere, vitaque & regno donatum, virtute Cyri in perpetuum devinciri, eo maxime cum peccatis omnium maximis jam dedice videatur de sua furoreque fulante deperans: Metum enim gravius supplicium esse hominibus quovis alio corporis malo. Et haec Philosophia sua, & patrem ab exitio praefante, & fratres cum uxore tua a servitate liberavit. Xenoph. l.3. Padiæ.

Accedendo ad Expeditionem, Prælium.

Ille, qui legatus fuit à Gracie Asfanis ad Alexandrum, argue eum ad convertenda in barbaros arma potissimum accedit, & acut, Delius fuit Ephesus, Platonis affecta. Plut. in Coloten.

M. CATO bello civili contra Caesarem apud Dyrrachium philosophia sua milites accedit, de libertate, virtute, morte, gloria, magno animi motu differens. Ubi cum extreman orationem ad deorum imploracionem quasi praefulent, & illud pro patria inserviantem certamen, convertiuit: tantu fuit subtilitas eius, tantuque motus exercitus, duces contineantem spei plenam fusce differens. Plut. in Catone.

TITUS CAESAR pulcherrima oratione, & de virtutis gloria, & animorum immortalitate, milites suos ad Antonium aucti Hieropolymitanam expugnationem accedit. Ioseph. de bello Ind.

Tolerandi malis.

Philosophia præfudit Crates, Diogenes, verberant patienter tulere: Zeno, Theodorus, Anaxarchus, in tormentis gravissimis constantes permanere.

SOCRATES post damnationem patato ei per amicos effugio non est usus, quo legum auctoritatem facinet: sed mori in iuste malum, quam violatis incolimus esse, legibus. Plut. in Coloten.

DIONYSIUS tyranus Corinthi exulans, cuidam insultantibz exilium, & interroganti, Quemnam ex Platonis sapientia cepisset fructum? Nihilne, inquit, tibi profectus videamus à Platone aescuti, qui ita vices feramus fortuna? Plut. in Timotheo.

ÆDESUS Cappadox mercaturæ causarum Græciam à parte abs legatus, Philosopherum amplexus est. Pater reverentem, ut iniurium, domo exegit, his verbis: Equis tandem emolumenta affer Philosopherum? Tunc ille converitus: Hoc ipsum; & supplex ad genum patri accidens, furorem illius mitigavit. Eunacius in Sophistis. Erasmus adolescenti cuidam à Zenone Stoico patris voluntate aliquandiu infinito tribuit, 1.8. apoth.

IN EPISTOLIS.

M. Tullius in lib. de Oratore. Annibalem dicit audivisse Ephesi Peripateticum Phormionem, de Imperatoris officio, & de omni re militari copiosissime differentem: pauloq; post rogavit, Quidnam de illo philosopho judicaret? respondit. Non optime Græcæ, attamen Græcæ: multos q; delitos videlicet, qui magis, quam Phormio, deliraver, videlicet neminem. Quid vox un' superba est, ita Annibale digna: illo felicet, qui te Scipiōnū, à quo vietus fuerat, præponere non dubitarit. Putavit ille idem, quod plerique Cyclopes nostra aetate, nullum literarum esse uitum, præterquam in scholis, & umbra: & per eum delictum, militante religione, atque hominem doctum de re militari differere.

Cum bello civili inter Vitellium, & Vespasianum, legati à Vitellio de pace ad Vespasianum missi essent: inter legatos cum etiam tuiflet Tacitus Mutoniū Ruffus, Stoica philosophi placitum pacis bono, ac bellis discriminibus, inter milites importune uitius dicunt.

Cum Demetrius Cynicus, Stoica discipline Magister, aliisque multi occisione philosophie multa publice differenterunt utilia iis, qui audiebant, quinquo & Reipub. pemicito: quia multis occulit, ac veluti ex infidis in varia fentias adducuntur (ut de unius imperio, aut de statu populari, horum uter melior est) Demetrius cum Hostilio in insulam à Vespasiano relegatus est, catere omnes hujus feccit philosophi ubi abire jussi. Atque cum nihilominus paulo post Diogenes claram in urbem ingressus, spud populum acerbis aequo arrogantis de furina Reipub. verba fecerit, eodem iubente Imperatore, virga catus est; & quando Eroxem Cynicum ne ista quadam pena deterruerit, et capitale fuit. Nempe ut civis atque viri boni est, prætentem statum Reipublicae non commutari: ut prudenter Imperator est, cavere, ne affidatur in contrarias partes chalicularum disputationum, abstrahatur alio civium animus, rerumque innowandarum cuiusdam fiant. P. Arodinus ex Dionis Vespasiano.

ETHICA CERTAMINA.

QUESTIONES ETHICÆ.

IN GENERE.

Apud Platonem Socrates contra Sophistas in Euthyphrone de Sancto, hoc est, de Jutitia erga Deum disputat. Euthyphroni opinionem confutat: in Politico, Regis minus docet: in Philebo, de Voluptate, hoc est, de summo animi bono: in Amatoribus, de Philosopheris practicis sibi, & Philosopheris officiis: in Theage, de Sapientia civili: in Charmide, de Temperantia: in Lachete, de Fortitudine: in Lutide, de Amicitia: in Menone, de Virtute: in libris denique de Republica, de ipso Justo. Nempe dum falsas opiniones evenerit, vera præcepta docet.

IN SPECIE.

De summa bona.

De summo bono in hac vita adiupicendo, viendo autem summo malo, multum laborantur Philosophi: nec tamen eos quamvis diversis errant modis, nature limes in tantum ab iterine veritatis deviare permittit, ut non alii in animo, alii in corpore, alii in utroque fines bonorum ponenter & malorum.

Ex tripartita velut generalium distributione sectarum M. Varro in lib. de Philosophia tam multam dogmatum variationem, diligenter & subtiliter seruit, adverterit, ut ad ccccxxxviii. species, non qua jam essent, sed qua esse possent, adhibens quidam differentias, facilissime perveniret. D. Aug. l.19. de Civ. Dei, c.1.

Virtutibus.

PLATO, cum in Siciliam venisset, Dioni propter Philosophie studium infinitum fuit. Dion ex ita erga philosophiam admiratione Dionysii quoque tyranri (qui foro Aritomache impetrata) animum metens, auctor fuit tyranro, ut per oculum Platonom audiret. In colloquio cum in summa de viri virtute, præsternit auctoritatem de fortitudine, disputatione quia quidvis citius Plato, quam tyranos forces afferunt: hinc ad iustitiam transiens, docuit, beatam iustitiam esse,

A iustorum miseram vitam, non tulit sermonem ejus tyranus,

verid, quia coegeretur, infensus quoque fuit afflentibus, qui Platonem commendabant misticis, atque ejus oratione dubebant. Postremo inflammatus exacerbatus, rogavit eum: Quid in Siciliam venisti? Qui cum respondisset, Vix bonum se quere: excipiens ille, Aqui hercle, inquit, nondum videbis eum inventem. At Dion, qui non existimat porro iram Dionysii progreffiram, properanter Platonem in tritem, quia Polli Spartiates redibat in Græciam, dimisit. Verum rogavit Dionysius Pollum secreto, maximè ut in curio occidere eum sibi minus, omnino venundare mulam injuriam accepturi, sed aequo beatum fons vel in servitu, ut qui est fatus. Itaq; dicitur, Platonem Pollis Ägina deportata, ac diffixata, cùm bellum habet ea civitas tum cum populo Atheniæ, & plebiscitum, si quis caput civis Atheniæ, foret, ut videretur Ägine. Plin. in Dion.

Ura, Helgonis Danorum Regis nata, ex parte impudente Rolovonum filium fuceps. Is regno Danie potius, vilende, & abducende matris desiderio in Sveciam abut: nupfer enim illa Atislo Venonum regi, propter avaritiam exco. Primo congreffu cum a matre non agnoscetur, ab illa cibum sibi parari.

B mox laceram quoque vesem confitit petuit per jocum. Utrumq; illa abnente: Et ubinam fidem repertas, exclamavit, cum &

mater filio cibum parare, & fotor fratri vestire facere reculet?

Hoc dicto, à matre agnitus, & regia mente adhibitus, cum inter prandendum de Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili, aquam rogo injectare, qui affabat, patientia ejus maxima comprobata. Atislo vicissim liberalitatem exercendarat, ut deinde in Vitre exultentissima quereretur, Rolvo Tolerantie primas tribuit, Atislo Liberalitat. Rolvo nudatum corpus foco luculentu admovit, folo clypeo partem, que ignis magis exposita erat, tegens. Cumque omnium admiratione flatus immobili

ETHICUM JUDICIO, PERPENDENDUM.
QUI JUDICENT,

Preceptores.

EPHORUS Cumanus, & Theopompus Damastriani filius, Chius, ambo Iocroti discipuli, sed ingenii diffimilis, Ephorus simplici, & historica dictione lupinus, & legnis sine ulla contentione: Theopompus acerbo, & maligno ingenio, copiosus, densus, vehementis veritatis in scriptis suis studiosus. Itaque Iocroti hunc frans, illum caribarus egere dixit. *Suidas, Cicero ad Atticum, & de Claris Oratoribus, Quintil. l.10. c.1. Infl.*

Socrata.

Vopifex in Aurelio refert Apophthegma socrate cuiusdam, qui dixerit, in uno anno bonos Principes omnes sculpi posse. Senticet, eis magna Imperatorum numerum, sed in iis perpaucos bonos.

B DE QUIBUS JUDICENT. DE REGIBUS

Apud Aegyptios mortem regis publico luco celebrant. Moxiis, que ad pompa funeris spectant, preparatis, postremo corpus in arca conditum ante sepulchri aditum ponunt. Ibi breviariunt in vita ab rege gitorum de more recitant: voluntate facultas datur defunctum accunandi. Aditum facerent, mortui recte facta laudantes. Populus est pernagus est, qui exequias circumfaret, applaudit versus laudibus, in reliquo magno reclamat tumultu. Quo accedit, ut prius reges repugnantem multitudine, folto carcerint sepulchri honore, ac magnificencia. Si timor cogit Aegypti reges justi vivere, veritos futuram post mortem plebis iram, arque odiu sempiternam. Qui comprehendit inutilem crimen obsecrare, magna multeatur pena. Cum deest accusator, aut per calumniam accusatum confusat, cognati finito luco ad laudes mortui vertuntur. *Diodor. l.1.6.8. & Herod. 2.2.*

Philosophi.

HENOCRATES de legitimi Philosophi prout. Eos folos prestat utrum, quia reliqui legis metu inviti faciant; sicut verbis Cribus canes, & mustele strepitu, à voluptabus deselentes, & cibis recipientes. *Plut. de virtute morali.*

ONECRITUS memoria prodiit apud Strab. l. 15. se ad Gymnosphaeras ab Alexandro missum, reperire Calanum nudum in faxis jacentem, ac continuo in rictum proupperitus, ubi se clanyde amictum cum crepidis, & pileo vidisset; haecque prodiuit tari exorium: Olim plena erant omnia triticea & hordeacea farina, ut nunc pulvere. Fontes praeterea alios late, alios melle, alios vino fluxite, nonnullis etiam oleo. Tum vero mortales fatigatus corruptos, deliciis addicatos: quas Jupiter arietatus, omnia que fuerant, aboleverat, ut vita per laborem ageretur. Subinde continetia, & virtutibus in medium prodeuntibus, honorum copiam iterum factam: sed cerneret, rem ad fatigatum, & consumelam iterum dilabi. Quod si faberiam audie vellet, poftis vellitus, supra cautes fides intemperie effusantes secum asideret.

Moxcum Mandane locutus est, Alexandrum eo nomine laudante, quod unus omnium in mediis armis sapientiam respexit. Hic cum multa de rerum natura, & mentis eiusdem, fedandis disputasset, dixifercit Onecritus, talia apud Graecos sensibili Socratem, Pythagoram, & Diogenem: probavit Mandanes illos ut sapientes, in eo Graecos accusans, quod legem antepotenter naturae, nec se pudore faciat, quod nudi degener, quoniam aliquo frugaliter viverent: optimam domum esse, qua minima supellecillis indigeret. *Sabel. l.6. En. 4.*

EUDAMIDAS Archidami, frater Agidis, Xenocratem contemplans in Academia grandiore jam atate cum affectis philolophantem, exequivit: Quoniam illle effetenx. Reponente quoniam, Virum esse sapientem, & ex illis, qui virtutem querunt. Quando tandem, inquit, si modo eam querit, uerera? *Plut. in Apph.*

Ditupantibus in Academia Philosopheris, & Panthoedam post rogantibus: Qui videbent etiū sermones: Quid aliud, inquit, quā boni: verum quō illi vobis, qui eis non umimi: Idem.

ALEXANDER Magnus cum Diogenem Cynicum in dolio cibam offendit, admiratus illius securitatem, & frugalitatem: Nisi Alexander esset, Diogenes esse velim, inquit. De eo sic Juvenalis Sat. 14.

Sensit Alexander, testacum vidit in illa. E
Magnum habitatores, quanto felicior hic, quis
Nil cuperit, quam quis totum sibi poteret orbem,
Passibus gefix aquanda pericula rebus.

QUALITER JUDICENT.
Ex privatarum Virtutum judicis genus ipsum illu-
strari poterit.

RECTUM JUDICIO DE INDOLE.
Vide Titulum, Indolem explorare.
Legibus.

ALPHONSI Gangenfum Aethiopum Rex, ad fidem Christi studio Emmanuel Lufitanus Regis converitus, quinque libros Lufitanarum legum cum diligenter evolvet, legum quidem sapientiam, & ordinem, aque magnitudine reipub. laudavit, sed rebus etiam munificissimis leges certas inventas esse, non facile probavit. Itaque hanc legum exactissimam diligentiam irridens, de Lufitanis quasvit: Quanam penitentia est illi, qui in terra pedem ponenter. *Ofor. l.10. veram Em-*
manuelis.

Virtutis proiectu.
CLEOMBROTUS Panamiz, hospiti cuidam cum parte de vir-
tute ambigit: Haec tuus, inquit, te pater melior est, quo-
tuo tu quoque generaveris. *Plut. in Apoh.*

ZENO Criticus volebat ex informis suum quemque procedi-
fum sentire: si neque exultare illa se turpitudine, neque ad-
mittere, vel agere quicquam scelerare, aut injurie in hominis
videtur; verum quasi in profundo tranquillitas placide per-
spicere vires, & motus animi perclercent ex doctrina hila-
res. *Plut. de virtutis proiectu.*

Fortitudine.

CALANUS sophista Indus, cum longum vale dixisset Alexan-
dro, Macedonibus, & vita: quando seipsum in corporis vin-
culis liberare volebat, extraxisse & apparata pyra in subfibulo
Babylonis, coronamus folis arundinum, affulgit sibi foli,
quem ipse adorabit, circumdatu flammis, immonus confi-
tit: neque ante loco cessit, quan expirasse. Tunc ait Ale-
xandru cum stupore quodam admiratum, dixisse, Calanum
potentiores hostes debellare, quam e. Nam Alexander cum
Poro, Taxili, & Doria bellum geffera: Calanus vero cum
labora & morte. *Elbian. l.5. de Var. bish. & Plut. in Alex.*

Delictis.

Mentiri Persi secundum delictum dicunt, primum ex alieno
confundere: quod mentiri quoque soleant debitores crebri.
Caterium plus mentitur facinatores, & malae fide agunt,
qui in diutius suis scribant, hinc tantum te experimentum fore, cum
numerarint minus. *Plut. de non fanoando.*

Reip. incremento.

Apud Salustium Cato in Senatu sic ait de Rom. moribus:
Nolit eximire, maiores nostros armis templa publicam ex par-
vam fecisse. Si sit illa, multo pulcherrimam eam nos
haberemus. Quippe sociorum atque civium, pregeret armorum,
& equorum major copia nobis, quam illis est. Sed alia
fuerit, que illis magnos fecerunt, que nobis nulla sunt: do-
minus industria, foris iustum imperium, animus in confundendo
liber, neque libidini, neque obnoxio. Pro his nos
habemus luxuriam, atque avaritiam, publice exegarem, privarim
opulentiam: landamus divisas, sequimus in terram: inter
bonos & malos discrimen nullum: omnia virtus praezia am-
bitio pollicit. Neque mirum, ubi vos separatis illi quoque
confusa capitis, ubi domi voluptatibus, hic pecunie, aut
gratiae servitis. Eo sit, ut impetus fiat in vacuum rempu-

Honoribus.
*Ex loco Magnanimitatis in acceptandis, vel repudian-
dis honoribus, hoc quedam.*

Praes Crete provincie ad Taurum philoophum Athenas
vilendi causa venerat cum patre. Taurus patrem priore loco
ut federer, invitavit. Pater vero respondit. Sedeat hic pous,
qui pop. Roman. magistratus est. At Tauri: Abique praejudi-
cio, inquit, tu intercede, dum filio quoque sella affuerit.
Quia allata, ostendit in publicis locis, & actionibus patrum
cura cum filiorum, qui in magistratus sunt, poreata colla-
ta, interquicete paululum debere. Sed cum extra rempul in
dome-

Conjgio.

A domestica vita converuntur, inter filium magistrum, & pa-
trum privatim publicos honores celare naturales, & genuinos
exoriri. *Gellius l.1. Noct. Att. c.2.*

SIGISMUNDUS Imp. in Basiliensi Concilio videns Georgium
Ficellum J. C. quem nuper equestris militia insignibus decora-
ratur, in publico confeatu, animi dubium, legumne doctoris
bus, an equitibus sibi conjungeret tandem in illum conversus
ait: Equites multo uno die fecerim: docorem unum in mille
annis non fecerim: *Aeneas Silvius. ap. in res gestas Alfonsi.*
Neque vero unum sed multos atque nostra Ficellos repertas,
qui postquam per literas sic emerentes, ut nobilibus indecisis no-
modo aquent, verum etiam praefarentur, summo tamet stu-
dio id agant, ut ne deinceps illi, per quos inclinareret, illis veris,
sed emendatis tantum facta nobilitatem imaginibus, falutentur.

SIGISMUNDUS sub Heberstein liber Baro, variis legationibus
ad Turcarum Imp. ad Moscovitas, ad Tartaros cum laude perf-
ficiuntur (is qui Moschorum historiam Latine scripti) tabellis
functorum iurum feriem, succelum, habitum depingi cur-
ravent. Quas cum fener clarissimus Joannus Bafile Herold
monstrarat, eam quod omnium prima erat, quando in Viennensi
Academia Baccalaurei titulum suscepit, prae catenis plurimi
fecit: quod haec ingenii viribus, tanquam castrenis bonum,
concinna foret, cum reliqua, vel generis splendor, vel principali
gratiae debita, huic veluti basi inniterent: adeoque
etiam neglectum pueris, non inveniatur. Restat ut his ego me ipse regam solerque elementis.
Non possum oculo quantum contendere Lynceus,
Non tamen idcirco contemnas lipus inungi:
Nec quis desperes invisi: membrum Glyconis,
Nox a corpore nolis producere chiragra.
Et quoddam prodire tensus, si non datur ultra.

Ethnici, Ethnicismus.

Paganismus, Genitilis.

* DEFINITIO, ET ETYMOLOGIA.
Item vocum Vocabulatio.

ETHNICORUM, Paganorum, & Gentilium vocabulum, al-
iquid à Grammaticis & Historiis pro quovis homi-
nem generi usurpat. E' h'c enim Greci, Gentem Latinę fi-
guificat, five nationem: prout illam vocem intellexit inter-
pres. *Ab. c.2. art. 5.* Apud Scriptores Ecclesiasticos Ethnici,
five Gentiles vocantur, qui sunt à Christiana religione alieni,
& superstitiose Idola colunt, non, ut Judei, unum Deum.
Mane videtur hic loquendi modus ab Hebreis, qui omnes
nationes, prater suam, vocant *duo genia:* quod Graecis
Barbarum fons. Reputantur etiam usurpatum pro He-
breis in numero singulari, & pro Iudeis in plurali. *Sophon.*
c. 2. v. 8. *Pl. 105. v. 5.* *Ezech. 36. v. 13.* *Ab. ult. v. 29.*

In jure Civili S. Thed. l.1. de nupt. Gent. usurpat hoc no-
men pro illis, qui non sunt subjecti Romano Imperio, arque
non jure, aut alia lege positiua, sed gentium vicinian. Alibi
tamen per Gentiles intelliguntur Graeci, ut *Ab. 18. v. 4. Rom.*
c. 2. v. 14. *16. Cor. 1. 22. 10. 1. 3. & alii loci.* Rationem dat *S. Aug. Ep. 20.* quid Lingua Graeca reliquias Gentilium praeccel-
ret. Et lib. de operib. Monach. c. 13. dicit, Gracos, ac Paga-
nos solidem ceneri.

Denique nomen Gentilis in facis Literis etiam transferit
ad denotandum peccatores; atque ita illam vocem explicat In-
terpres *Math.* 26. ubi Christus dicit, ne tradund in manus
peccatorum. Ita quoque Apolito *ad Gal. c.2. v. 15.* *H.*
Confutatur Locus de Ecclesia, Fidei propagatione,
dicti Gentium.

ETHNICORUM SOCIETAS RELIGIOSA IN GENERE
Confiderat Quodam

KPH'SIN.

INVENTIO, INSTITUTIO.
Vide Tit. Superstitionis Inventores.
Janus in aurore facculo, ubi vicum ponte naescientia preba-
bant, aut in duec viibus quererent venam, primus vicum
& far docuit, aut sacrificia, & religionem magis, quam ad
eum, & potum: primus aras, pomeria, & facia docuit: &
ob id illi in omni sacrificio perpetua prefatio praemittitur. *Q.*
Fabius Pilor de aures feculo, & origine urbis. Macro-.
l.1. c.9. ex Xenone de rebus Italicas.

Aegyptii de Priapo scribentes, olim Titanas, ajunt, Oliride
ab eis dicti interfecit, corpus eius in æquas partes diuise: *parte*
iisque domo clam elatis, partem pudendum in flumen, cum
fingulis eam respergire, abiecisse. Idem postmodum auditu
viri morte, Titanibus occisis, viri corpus inquisivisse,

A parteque repertas cum in formam hominis compoeris, facerdotes tradidisse fecerendas: unum velut deum Osiridem colerent, imperasse. Sola pudenda ex Nilo erata, pro deo coeli, in quo templo suspendi justit. *Diod. l.4. c.1.*

Veneres, utrū vici, & ita sacrificia frugales fuere. Primus Hyperbius Martis filius animal occidisse, Prometheus bovinus dicitur. *Cal. l.12. c.1. Antiq. Lett.*

Apud Thebas Beotias Prometheo, ejusque filio Aeneo, hoipūbus suis, Ceres depositum fecis quod tradidit, & initia docuit, que postea Cabirea sunt dicta, quoniam homines illi Cabiri dicebantur. Pultus autem Cabireis, cum Epigoni Thebas expugnasset, initia dum intermixta sunt, donec Pelage Ponte filii lithimadi viro suo ea restituit. Religo inde Cabiriorum longè latèque per Graciam universam innovat. *Pausan. in Baoticis.*

Eteoclem Beoti primum omnium Gratias humana hostia faciebat, ac tres quidem religiosi fanaxisse, non omnes: que verò eis nomina indiderunt, non meminerunt. *Pausan. in Baoticis, ubi plura de Gratia, earum numero, & nominibus.*

B. Orpheus facta Liberti patris primis in Graeciam introduxit, que Orgia vocabantur, quo nomine, *teste Servio super Eneid. olim apud Graecos omnia facra dicebantur, quem admodum apud Latinos carmenorum. Polyd. l.1. c.5. de rer. invent.*

Sacra Eleusinia, in honorem Eleusinias Cereris, Eumolpus primus instituit, prohibuitque, ne advenam quemquam initiantem: unde proper Herculem admitti pertinet, cui facra denegare non licet; Eleusini novum mysteriorum genit fani- verunt, ac Parva munciparunt: que Arifophanis communictio: *εἰσερχομένοις τῷ προδύοντας οὐ μετάποτε δοκεῖ.* Et hec quidem menie fortassis Novembri, magna Augusto, non Junio, celebrabantur, ut refert Plut. in *Demetrio. Brodeus in 1. Egriam.*

Melampus Amythaonis filius, Gracis Dionysii nomen & sacrificium, & necopnam phalli enarravit; edochis nimis à Cadmo Tyro, aliisque Phoenicibus, qui in Beotiam venerant: Catinus autem ab Egyptis hac habuit: nam plei- stricis haberent multitudinis annos, suppresa sunt. *Livius Dec. l.6.*

C. Rex Atheniensis, Jovem primus cognomine supremum appellavit, nihilque vita praeditum ei immolandum Cuxin, sed liba tantum patria, Pelanos Attici vocant, ad aram proficisci. *Pausan. in Attad.*

Ephiales, & Oitus, Aloei filii, primi omnium facra Mufas fecerunt, & iudeum Heliocenam Beotiam propè urbem Theispam montem consercarunt: qui etiam Alcram condiderunt. Hi autem Mufas numero tres religione fanxerunt, Meleten, Mnemen, Aesden, hoc est, Medicationem, Memorial, & Cautionem. Apud Poitea Pierius Macedo, cum Theiphas venierit, novem nominibus Mufas colit infinitum, cum filias novem haberet, de Mufarum nominibus appellatas. *Pausan. in Beotia.*

Herculem Alcmenae filium tradunt Iovi portentitem in Olympia, cum mufas abigere non posset, Abactori mufas, *εἴηντες* Elei appellant, hinc madefacta: cumque perlitum esset, omnes repente mufas trans Alpheum evolafit. Inde tervamus ab Eleis, ut ab agibendas ex Olympia mufas, idem facrum nuptiarunt. *Pausan. l.5.*

D. Numa institutus deos fruge colere, & mola salsa supplicare, atque (ut auctor est Hemina) far torre, quoniam totum crudelitatem suum facerent, adhibebant. *Alex. l.4. c.11.*

Chardonias Locrensis, ut confutantes agentes aliquid à diis sumant auxilica, suis legibus fanxit. Optimum enim est ut parvam fert, Deum caustam & auctorem esse illorum omnium. *Sto. Serm. 42.*

Augustus Caesar, quod lecti probatique Senatores, & religiosus, & minore molesta lenitorio munere funderentur, fanxit, ut prius, quām confidenter, quīquām thure ac mero supplicaret apud aram ejus Dei, in cuius templo coiretur, *Suet.*

ETHNICORUM RELIGIO CONSIDERATA
SECUNDUM PERSONAS.

Huc pertinent Ethnorum

QUI SACERDOTES PUTA POPULI.

Fusis ad Platras Perfis, advocata concione communi Graecorum, rogationem tulit Ariades, ut defixio fieret inter Gracos, ad bellum cum Perfis gerendum, decem milium clypeatorum, milie equitum, navium centum: Platrenes facroñisti essent, immunemque ad facra Deo pro Gracia facienda reliquerentur. *Plut. in Ariade.*

E. Reges pleraque & præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Ariade.*

F. Reges Spartanorum, cum primum in eam assumpti sunt dignitatem, privilegio honoris præcipui, Jovis Coelitis & Lacedemonii facerdotio funguntur: quibus ex omni Icrofaram porcus debebant, ut si diis immolare vellent, nunquam victimam deserit. *Alex. ab Alex. l.2. c.8.*

G. Item Romanos prohibit exstinxire, imaginem Dei, aut hominis speciem, aut animalis habere formam. Necput apud eos neque picta, neque ficta Dei prius species: sed in prioribus certum, & sepniginta annis tempia quidem ædificabant, sacraque tegulae erigebant, immachrum vero nullum corporum dicabant. Perindeaque nefas essent, deterioribus meliora

Anno Domini 503. Prutenis, five Vimigavis Reg quidam

Bru-

A Bruteno dictus imperavit: qui cum iustos annos atatis confitunt, neque aliter atque intelligentia Deus percipi posset. *Plut. in Numa.* Eadem apud Clementem, ut Euzebius Calestrinius refert, & Dionysius Halicarnaseum, qui air templi esse à Numa diis ercta. Negat tamen, simulacra in his fuisse illa, quod Deum nulla specie formave effigi posse crederet. *Cal. l.12. c.1. Antiq. Lett.*

TARQUINUS PRISCUS, vanitate, & stultitia Graecorum religionem Etrurcarumque domi imbutus, Romanos edocuit simulacra diis ponere: Ceres depositum fecis quod tradidit, & initia docuit, que postea Cabirea sunt dicta, quoniam homines illi Cabiri dicebantur. Pultus autem Cabireis, cum Epigoni Thebas expugnasset, initia dum intermixta sunt, donec Pelage Ponte filii lithimadi viro suo ea restituit. Religo inde Cabiriorum longè latèque per Graciam universam innovat. *Pausan. in Baoticis.*

Eteoclem Beoti primum omnium Gratias humana hostia faciebat, ac tres quidem religiosi fanaxisse, non omnes: que verò eis nomina indiderunt, non meminerunt. *Pausan. in Baoticis, ubi plura de Gratia, earum numero, & nominibus.*

B. MARICUS quidam es plebe Bojorum, qui tempore Caii Julius Caesaris Hediorum finibus inferi erant, provocare Romanam simulatione numinis aitus est: janique aduersus Gallicum Deus (nomen id fibi indiderat) collectis octo milibus hominum, proximos Hediorum pagos trahebat. Sed Hedius ope Romanorum fanaticum multitudinem dissecere. Capinus in prelio Maricus, ac mox ferri objectus, quia non laniebatur, stolidum vulgus inviolabilem credidit, donec Vettio Caesaris duce inspectante, interfactus est. *Aventinus l.1. Ann. Boior.*

CONSERVATIO.

A Gallis urbe capta, postquam eam restituari placuit, non etiam ad Vejos transfigurare: Tribuni militum Consulari potestate cum primum magistratum invenient, nulla de re prius, quam de religione Senatum consuluerint. In primis frede- rega leges (erant autem haec diucentim Tabulae, & quadam Regia leges) requiri, que compararent, placuit: alia ex eis edita etiam in vulgo: sed quia ad facra pertinebant, ea secundum Senatus, & a Pontificibus maximè, ut religione obstrictis haberent multitudinis annos, suppresa sunt. *Livius Dec. l.6.*

X. PHYSIS.
QUI UTRUPA.
Consulantes, Senatori.

Athenies omnis publicis Conciliis Mantes facerdotes, qui facta facerent, adhibebant. *Alex. l.4. c.11.*

Ephiales, & Oitus, Aloei filii, primi omnium facra Mufas fecerunt, & iudeum Heliocenam Beotiam propè urbem Theispam montem consercarunt: qui etiam Alcram condiderunt. Hi autem Mufas numero tres religione fanxerunt, Meleten, Mnemen, Aesden, hoc est, Medicationem, Memorial, & Cautionem. Apud Poitea Pierius Macedo, cum Theiphas venierit, novem nominibus Mufas colit infinitum, cum filias novem haberet, de Mufarum nominibus appellatas. *Pausan. in Beotia.*

E. Reges Spartanorum, cum primum in eam assumpti sunt dignitatem, privilegio honoris præcipui, Jovis Coelitis & Lacedemonii facerdotio funguntur: quibus ex omni Icrofaram porcus debebant, ut si diis immolare vellent, nunquam victimam deserit. *Plut. in Ariade.*

F. Reges Atheniensis, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Ariade.*

G. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Ariade.*

H. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Ariade.*

I. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Ariade.*

J. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Ariade.*

K. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Ariade.*

L. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Ariade.*

M. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Ariade.*

N. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Ariade.*

O. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Ariade.*

P. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Ariade.*

Q. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Ariade.*

R. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Ariade.*

S. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Ariade.*

A Bruteno dictus imperavit: qui cum iustos annos atatis confitunt, neque aliter atque intelligentia Deus percipi posset. *Plut. in Numa.* Eadem apud Clementem, ut Euzebius Calestrinius refert, & Dionysius Halicarnaseum, qui air templi esse à Numa diis ercta. Negat tamen, simulacra in his fuisse illa, quod Deum nulla specie formave effigi posse crederet. *Cal. l.12. c.1. Antiq. Lett.*

T. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

U. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

V. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

W. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

X. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

Y. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

Z. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

A. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

B. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

C. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

D. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

E. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

F. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

G. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

H. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

I. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

J. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

K. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

L. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

M. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

N. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

O. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

P. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

Q. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

R. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

S. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

T. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

U. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

V. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

W. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

X. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem reliquerunt. *Plut. in Numa.*

Y. Reges Corinthi, qui præcipua sacra faciebant, ac rebus divinis ipsi cum facerdotibus operabantur. Ut vero infelicere ceperunt, arroganteque, & duri esse, plerique Graci detrahero eis imperio, solum facra faciendi diis facultatem

A ROMANORUM. UT SUNT
PONTIFICES: LIQUE VEL
Maximi.

Non sordidum neque obscurum apud Veteres olim nomen Pontificum suffit traducit. Nam cum inter ficerdotia à Numa instituta, ipse fuit Pontificis in primis, ut verius alii, Martium M. filium ex Patribus legisset, postea intercessus temporibus, collegium Pontificum ad quatuor, mox ad tribus plebis rogatione promulgata, ad octo auctum fuit, manique hic numerus longo aeo inviolatus, donec L. Sylla ad quindecim collegium ampliavit. Inter quos maximus Pontifex, & genere & dignitate precipuus erat, & aetioris longe princeps. Horum igitur fuit, religiones & ceremonias publicas privataque facta, & res divinae laetissime tueri, & interpretari, illaque fuisse. Quippe Pontifici proprium infinitae erat galerus, sicut omnia exscripta signataque habere, ut quibus artis, quibus diuis, quibusque hofis, quibus diebus, & ad quam tempora B. era fierent, perspectum facerent; ne qui Romana facta negligenter, peregrinoque ritus ascererent, aut deorum ceremonias turbarent. Ad quos tam de cœlestium deorum sacrificiis, quam de funeribus, & tufisque exhibendis, placandisque manus, ac superius infernus dicitur, de lepulchris, & votis ritè exolvidis; deferitis, religione, pieta, sanctitate, ceremonias deorum, deque fide & iuramento, sacrificiis solemnibus, plebs, quies videbatur, tanquam ad initium deorum immortalium, ceremoniarum, & facrorum, consulum ibat. Ipseque maximus Pontifex precatio, supplicatione deorum, cum Pontificali carmine prære, comitia habere, dieficias ferias indicere, quo quale Deus ritus, quo die colatur, quibusque precibus advoceatur, & quid quaque die operis fieri, vel non fieri publicis feris convenire, edocet. Eundemque Pontificem maximum, singulorum annorum res gestas, & memoratu dignas, diuinis actis mandare literis; illaque non solù monumentis tradere, sed in albo proponere, & referre, ut populo exscribendi potestas fieret, solitum esse, traditum est. Fuit id, credo, certum potentum, quo est significatum, urbem Romanam possumere perinde Pontificia magistræ, qua nunc late patet, gentibus moderarunt, atque olim potentia imperat. *Polyd.*

1.4. de invent. Ac non solum reip. sacra ceremoniaque cutare, sed de rebus, que ad religionem pertinent, iudicia ferre, contumaciamque minorum magistratum vindicasse, sacrificantes obserbare, iudicatae res vita dea. Hoc in victimis notatur, quanto magis in ficerdotibus? In libro Antiquitatum secundo Halicarnassus Dionysius, ficerdotes a Romulo lectos scribit, genere excellentes, simili & virtute praefantes; nec tam inopes, aut corpore illa ex parte truncos. *Calinus l. 12. Antiq. Lett.*

Minores.

Apud Rom. Scribe Pontificum, qui per fastos & commentarios habebant fideliem custodiunt rerum gestarum, qui Annales maximi dicebantur, quibus illis Ministrari aderant, quod omnis aei gesta mandarent literis, minores Pontifices diei datur. Ab his in curia Calabri Junioni singulis Kal. sacra fiebant novamque lunam observare, & quod dies à Kalend. ad Nonas superercent, referre solebant, ut populo cautes feriarum a regae facrionum recipendi facultas ferent. Ad eorum collegium quoque interpretantur iuris, & an posset lege agi, quoque competenter actio in iudicis, declarandi, ius specievis & pertinuit. Quippe ius civile inter facra ceremoniaque multa facit, iolis Pontificibus patebat. Ex his quoque minoribus distinctione gradus habebat. Nam qui primus collegio alicius erat, maximus: qui vero ultimus, minimus dicebatur Pontifex. *Alex. l.2. c.8.*

Rex facrorum.

Cum à principio Urbis multa, & magna secreta reges obrent, ad quos de religione, deque sacrificiis, & ceremoniis deorum, ficerdotes ex p. consilium ibant, qui etiam rem diuinam facientes aderant: ne bonis auxiliis ceptum confirmatimumque regium nomen, post exterminatos reges abolerentur, neve deteliciis facri, regium nomen expeterent, longe antiquissimum rati, facra que penes reges erant, aliqui demandare: Regem Sacrificulum crearunt, qui facrorum augures, & omnes flamines, ac vestales Virgines parent, qui

Ethnici, Ethnicismus, Paganismus, Gentilitas.

365

bus multam indicere, & penam irrogare poterat; cuius arbitru publica, & privata facta gerebantur. Vestaleque virginis ad faci, & aeterni ignis custodiam, qui in penetralibus mandabantur. *Alex. l.2. c.8.*

In tantum honoris culmen Pontificatus, & eo excellenz crevit, ut Cn. Cornelius praetori, quod M. Emilio Lepido Pontifici maximo convitum fecisset, mulcta dicta fuerit, ipsius regie dignitati proximum credenter. Nam & his tor apparebat, curuli regia sella, ac lectica insignis erat, quam ante vestibulum conspicuatis habere assuerunt ad cuius fores pro splendore dignitatis, viridis lauria affixa videbatur. Cumque ceteri honoribus fundi, rationem administrativi munieris redere cogerentur, Pontifex tamen maximus pro maiestate, genitui honoris rationem dare minimè cogi poterat: ipsique, pro imperio, & potestate, quoque plus dignitas ferre, cum galero esse, & carpento, ut reliqui ficerdotibus, ingredicebatur. Quippe Pontifici proprium infinitae erat galerus, sicut omnia exscripta signataque habere, ut quibus artis, quibus diuis, quibusque hofis, quibus diebus, & ad quam tempora B. era fierent, perspectum facerent; ne qui Romana facta negligenter, peregrinoque ritus ascererent, aut deorum ceremonias turbarent. Ad eumque si noxi confiugent, ea die à pena munentes erant. *Alex. l.2. c.8.*

Non vulgaris, neque obscurois, sed qui nobilitate generis & multo splendore illustres forent, quoque auctoritate & opibus anteieriori ceteris, ad Pontificatum max. Rom. admiserunt: denique Roma Pontifex, qui antea curuli sella non sededit, nemo creatus fuit: donec lapsi temporibus, etiam qui millos curules geserant magistratus, ad Pontificatum admiserunt. Primum enim T. Corinthus, ex plebe homo, Pontificatum maximum meruit, qui tempore M. Atilius Regulus, primo Punico bello gravi suppliciis excruciatus, penas dedit. Et denique M. Drusus, quod antea contigit nulli, tribunus plebis fui, & Pontifex creari meruit. Postea ex plebe, & paribus, nullo defectu, aut discriminis, admitti coepere. Cumque ad collegium Pontificum pertinerent, in demotum locum aliud cooptare. Cn. ramen Domitius Tr. pl. offensus collegio, quod se in numero Pontificum non cooptatus, jus subrogandorum Pontificum ficerdotumque à collegiis ad populum transtulisse fuit: ipseque Pontifex maximus primus populi suffragio, aliud quod incepit creari coepere. *Alex. l.2. c.8.*

Declamationum quanto Sceneca de Metello inquit, Sacerdos integer sit. Metellus Pontifex, cum arderet Vesta templum, dum rapit Palladium, oculos perdit, ficerdotum illi negatur. Et mox contra Metellum, Sacerdos non integrum corporis observare, dieficias ferias indicate, hoc in victimis notatur, quanto magis in ficerdotibus? In libro Antiquitatum secundo Halicarnassus Dionysius, ficerdotes a Romulo lectos scribit, genere excellentes, simili & virtute praefantes; nec tam inopes, aut corpore illa ex parte truncos. *Calinus l. 12. Antiq. Lett.*

Flamines.

Flamen dialis fuit Sacerdos Jovis, à Numa Pomplio institutus. Dicunt autem flamen, ut Varrus ait, quod in Latio capite velato erat, & caput filo lance præcinctum habebat, a quo flamam appellabat; Dicunt autem a Diiove, quod eff. iuvante Deus. Ceteri flamines, ejus cui praesident numinis decorantur rituali, ut Flaminius Martialis, & Marte: Quirinalis, à Quirino Romulo: Vulcanalis, à Vulcano. *Pont. Let. c. 6. Fenestell. c. 5. Lini l. 1. Decadis 1. Alex. lib. 6. cap. 12.* Et in eis erat tangere heretam, atque adeo non nominare quidem fas erat. Puritas enim & castitas decet ficerdotem, & libertas. Eadem nodum neque in apice, neque in cinctu, neque in alia parte ullum habere licet. Sub dio fine apice eff. non licet: sub testo licet. Tunicam intinam, nisi sub locis testis fit, non exiit, ne sub celo, tanquam sub osculis Jovis, nudus fit. Idem solus habebat album galerum, vel quod maximus est, vel quod Jovi immolata hostia albata fieri oportebat. *Gell. lib. 10. c. 5.* Eadem annulum solidum geltare coepit. *Gen. lib. 10. c. 5.* Ut restituimus Pompejus, quod oportet ficerdotem ab omni angore liberum esse, nec illius mali fibi conseruit. *Erasmus in Adagii. Idem locum.* in quo buffum est, non ingrediebatur, neque mortuus attingebat; fumus tamen exequi licebat. *Gelius l. 10. c. 15.*

Sali.

Fuere Salii Martis ficerdotes numero duodecim, ex patribus, liberi & cives, & qui neutrò parente orbiati erant, à Numa, seu Tullo Hostilio, bello contra Fidenates, ut Livius auctor est, voti causa nuncupati: qui possea numerum. Saliorum duplificare fuit, ita ut quatuor & viginti, belli pacifice temporibus, collegio cooptarentur. Cuius facti causa haec & origo fuit. Cum regnante Numa, morbo & afflanti noxi civitas affecta esset, eaque lues nullis sacrificiis, aut placuisse

videtur, peltam ancam è celo, in qua Roma. E. nouum fata sita erant, in manus Numi, decidisse ferunt, Ancile vocant, fætum breve ac rotundum. *Ovidius in Fastis:*

*Ecce levi fætum veratum leniter atra.
Decidit, à populo clamor ad astra venit.*

Et interficit.

*Atque ancile vocant, quod ab omni parte recisum est,
Quaque oculis stellæ, angulus omnis abs.*

In hac cum urbis fatum sita cederent, ne inventu facili, & ob id furto expostra esset, alias undecim elaboratissimas eadem facie meniraque à Mamurio fabro, ne dignitas posset, confractas dicunt fuisse: illaque in Martis factario afferentes, alarumque cultodes, Salios vocales: quorum principes Praeful, alter Vates, alias Magister, qui praefabant, dicti. Illorumque insignis tunica erat punicea, & anemum in pectora tegens, quod supra tunicam verticalem induerant: tun baldicci, & amea gales. Quibus ornatis, Martio mente, cum tripudis ad tibiam, folennique fatigati, coelestia ancilia episcipi ferentes, culti ornaticae predibant: ipse gladioli illa percutentes, cum grevi & granati compulso, puliti pedum ad sonum vocis modulato, per Capitolium, & forum, perque urbem incedebant. Inque eo tripudio Mamurium fabrum, qui tam exacte illa molitus esset, in nominis memoriam sempiternam, ac pennatas impenitataque agnas pro spicis, & aris, & Lucerium Jovem, Janumque deorum deum, aliosque deos, excepta Venere, quam in caminibus Salariis nominare nefaserat, verbis subobscuri, Marti conferatis, quae mutare licebat, ritus præficia religiosis, in fine carminum referabant. Post aliquo vero atatus, Imperatorum nomina suis caminibus Salios adnotare constitutum fuit, ut illorum quoque memoriana sempergloria gloria mandarent. Quare Germanici nomen Salarii carmine, & mox aliorum principum intercurva tenponi celebrata fuere. Eo tempore flaminica Dialis uxor capitallium peccare, antequam ancilla condenserunt, vertabatur. Ancillorum facta & factos dies cenis sumpuos, & confectionibus, cum cantu & symphonia opere celebrare soliti sunt: in quibus subiles coronas & alta convivis oblectamenta adhibebant. Hique dies religiosi & sacri manefre in poterunt. Quod ficerdotum quanti fuerit, licet astimare, G. & Augusti querens nunquam lauros habuere: cuius filia ad Sacerdotum Veitæ invita eligi nequeunt; nam privilegio honoris ab hoc onere immunes erant: volentes vero non vetantur. *Alex. lib. 3. cap. 17. ex Plut. in quæf.*

Flamines.

Flamen dialis fuit Sacerdos Jovis, à Numa Pomplio institutus. Dicunt autem flamen, ut Varrus ait, quod in Latio capite velato erat, & caput filo lance præcinctum habebat, a quo flamam appellabat; Dicunt autem a Diiove, quod eff. iuvante Deus. Ceteri flamines, ejus cui praesident numinis decorantur rituali, ut Flaminius Martialis, & Marte: Quirinalis, à Quirino Romulo: Vulcanalis, à Vulcano. *Pont. Let. c. 6. Fenestell. c. 5. Lini l. 1. Decadis 1. Alex. lib. 6. cap. 12.* Et in eis erat tangere heretam, atque adeo non nominare quidem fas erat. Puritas enim & castitas decet ficerdotem, & libertas. Eadem nodum neque in apice, neque in cinctu, neque in alia parte ullum habere licet. Sub dio fine apice eff. non licet: sub testo licet. Tunicam intinam, nisi sub locis testis fit, non exiit, ne sub celo, tanquam sub osculis Jovis, nudus fit. Idem solus habebat album galerum, vel quod maximus est, vel quod Jovi immolata hostia albata fieri oportebat. *Gell. lib. 10. c. 5.* Ut restituimus Pompejus, quod oportet ficerdotem ab omni angore liberum esse, nec illius mali fibi conseruit. *Erasmus in Adagii. Idem locum.* in quo buffum est, non ingrediebatur, neque mortuus attingebat; fumus tamen exequi licebat. *Gelius l. 10. c. 15.*

Augurs.

Si quis Augur apud Rom. ulcus patetrem, licet in ficerdotio fore, augurandi jus non habebat. *Alex. l.5. c. 19.*

Cum de vacante Augurum in Senatu ageretur, iudicis ne operam darent. Q. Alius Tubero contra P. Africani avunculi sui testimoniū judicavit, vacationes Augurum, quo minus iudicis operam darent, non habere. Non enim Augures eumodo ficerdotum nascitos esse, ut nunquam ab eo dicere sine religione possint. *Cic. in Bruto.*

Epulones. Triumviri Epulonum.

Collegio Pont. Triumviri additi sunt, qui facra convivis, hoc est, que in deorum ludis exhibebantur, curarent, dictique sunt Triumviri epulones, aucti inter ficerdotes, quibus togis sibi auctoritate juri datum, ut pontificibus. Hi fuere C. Licinius Læcillus, T. Romulus, & P. Porcius Lecca, qui Legem